Ds. Brandt hield nog een dienst voor de kinderen, hen wijzende op het vijfde gebod, en aansporende om vader en moeder te eeren en aantoonende, dat een mens in elke omstandigheid des levens des Heeren werk kan doen, door getrouw te doen wat de hand vindt met alle macht en onder opzien tot God.

's Avonds kon Ds. Goddefroy nogmaals met de gemeente samenkomen in het huis des gebeds, en gaf hij enige levens-herinneringen, waarna hem adressen werden aangeboden vanwege de gekombineerde Kerkeraad van Middelburg, Mapochsgronden en Lijdenburg, en van de Balmoral Devatsvereeniging. Ds. Brandt sprak als Voorzitter van de Algemene Kommissie der Kerk en bracht in herinnering de grote tegenstelling van 1887, toen Ds. Goddefroy hier kwam en thans, en hoe de mantel van de schouders der ouderen op de jongeren gevallen was, die nu hun roeping gevoelden de beginselen van het kristendom in de Nederduitsche Hervormde Kerk te handhaven.

Ook de dochter van de jubilaris Dr. Betsy de Moor-Goddefroy sprak een woord namens de vrouwen en moeders van de Kerk, en Ouderlingen J. H. Vorster van Middelburg en J. Coetsee van Marico, en de heer Janson van Lijdenburg, spraken de oude leeraar hartelike woorden toe.

Bij het einde van de dienst verdrongen vele oude vrienden zich rondom het verhoog, om den scheidenden leeraar een laatste handdruk te geven.

Wij vernemen, dat op Zondag morgen aan Ds. Goddefroy een beurs is overhandigd van ruim £250, en dat het plan is om zijn emeritaat aan te vragen van af 17 April a.s., de datum van zijn bevestiging als predikant van de gekombineerde gemeente van Pretoria, Middelburg en Standerton te Witfontein dertig jaren geleden.

De Konsulent der gemeente Ds. Fourie van Bronkhorstspruit was bij alle diensten en verrichtingen tegenwoordig, maar mocht op order van de Magistraat van Pretoria niet preeken of spreken tot grote teleurstelling van alle aanwezigen.

Zo eindigde een gezegende Kerkviering, waaraan de gemeente van Middelburg en alle aanwezigen nog lang zullen terugdenken.

GEBOORTE BERICHT.

Op 24 Desember 1916 werd in de pastorie van de gemeente Zwartruggens een dochter geboren. Moeder en kind zijn beiden welvarende.

Ds. en Mevrouw KUHN.

Krokodildrift,
P.K. Brakkloof,
Via Rustenburg.

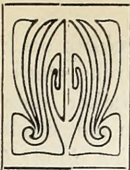
DOODBERICHT.

Het heeft de Here van hemel en aarde behaagd om van ons weg te nemen ons teder geliefde oudste dochtertje, Hester Margaretha, in den ouderdom van 8 jaren 2 maanden en 18 dagen, na een smartelik lijden van een maand en 21 dagen. Diep getroffen door deze liepe wonde door God geslagen, zwijgen wij Gode, en doen zoals zij deed: het smart met geduld te dragen.

De bedroefde ouders en zusters:
LODEWICUS JOHANNES ERASMUS,
CATHARINA CORNELIA ERASMUS,
MARGARETHA MERTINA,
CATHARINA CORNELIA.

De Putten, dist. Marico,
8 Februarie 1917.

De verslagen van Kerkvieringen te Dullstroom, Standerton, Vereeniging, Nijlstroom, Krugersdorp, De la Rey, Zeerust en andere kopie moeten overstaan tot het volgende No. wegens gebrek aan plaatsruimte.

De Hervormer.

Officieel Orgaan van de Nederduitsch Hervormde Kerk.

Onder Redaktie van de Predikanten van de Ned. Herv. Kerk.

Alle stukken en brieven de Redaktie betreffende te zenden aan

Ds. JAC. VAN BELKUM, Heidelberg.

ADVERTENTIEN.

Staande Advertentiën voor lange termijn op kontrakt.

Familieberichten **6d.** per regel.

Prijs per Jaargang **7s. 6d.** vooruitbetaalbaar.

Alle gelden voor Abonnementen en Advertentiën te zenden aan

de heer H. J. L. Th. ROORDA, P.K. Bus 444, Johannesburg.

Alle brieven voor de Administratie te zenden aan

de heer J. A. WORMSER, Bus 748, Pretoria.

No. 9. PRETORIA, 15 MAART 1917. JAARGANG VIII.

OVERDENKING.

Gethsemané. Mat. 26:36-46.

Ps. 115-117-136.)

Nadat zij de lofzang gezongen hadden in de offer zaal ging Jezus met Zijn discipelen naar de Olijfberg. Lukas zegt, "volgens zijn gewoonte" en Johannes: "Judas, die Hem verried wist ook die plaats dewijl Jezus aldaar dikwels vergaderd was geweest met zijn discipelen." Voor hen allen dus geen onbekende plaats. Maar in deze nacht zou die plaats niet zo aangenaam zijn als anders. Daarom waarschuwt Jezus Zijn discipelen van te voren. Zij moeten goed weten waarheen zij van nacht heengaan. Gij zult allen aan mij geergerd worden. De Herder zal geslagen en de kudde verstrooid worden. Maar Petrus geeft niet om. Hij zal blijven. Overmoedige Petrus! En nu zegt Jezus hem wat hij zal doen: Hem verloochenen! Neen, Petrus zal met hem sterven! Dat is vóór de slag. Zo worden meer slagvelden gewonnen!

In Gethsemane aangekomen voelt Jezus allereerst de behoefte om te bidden. Hij acht de slag niet gering. Hij weet het zal een bittere worsteling worden op leven en dood. Hij wordt bang. Hij begint droevig en beangst te worden. En Hij steekt het niet weg, maar zegt het ronduit aan Zijn drie discipelen, die Hij apart genomen heeft. "Mijn ziel is bedroefd tot den dood toe." Ik kan sterven van droefheid. Gaat toch niet van Mij weg, maar blijft hier en waakt met Mij. Al lang had Hij dit voorgevoeld. Reeds in Lukas 12:50 had Hij gezegd: "Ik moet met een doop gedoopt worden en hoe word Ik geperst totdat het volbracht zij!" Zeker Hij wist dat Hij gekomen was om de werken des duivels te verbreken. Hij had alle ongerechtigheid de oorlog verklaard. En verschillende schermutselingen waren gunstig voor Hem afgelopen. Zelfs een grote slag in de woestijn had Hij gewonnen. De vijand was gevlucht, maar voor een tijd. En nu komt de beslissende slag. De vijand heeft nu zijn machten zamen getrokken en zal Hem slag leveren in Gethsemane en op Galgotha. Jezus weet dit, en daarom ziet Hij ertegen op, daarom is Hij bang doodsbenauwd. Want Hij is een m a n. Een krijgsman. Hij is bang vóór de slag, maar in de slag staat Hij Zijn man. Hij vecht niet met de mond, maar met de daad. Niet vóór of na de slag, maar in de slag. Hij is beangst als Hij de slag moet aanvaarden, maar eenmaal aanvaard, worstelt Hij tot in de dood. Hier is Satan met al zijn machten en taktieken tegen een m a n vastgelopen. Meer dan Adam is hier. Hij is bang. Dit is niet alleen een bewijs dat Hij een held is, maar tevens dat Hij waarlik m e n s was. De wet van zelfbehoud die ook in Zijn menslike natuur heerste, bleef van kracht totdat een andere wet die overheerste. Het is menslik en natuurlik dat wij een afschrik hebben van alle lijden, dat wij gruwen van een bitter lijden als de kruisdood. Hoe moest Hij niet gruwen die geen zonde gekend heeft! Hij die de verschrikliksté, gruwelikste en schandelikste dood moest sterven! Is het een wonder dat de ware, echte mens, de ideale mens hiervoor terugschrikt. Als Hij het niet deed was Hij niet wezelik en waarlik mens, dan was Hij ons niet in alles gelik geworden, dan was Hij niet in alles verzocht geweest gelijk als wij Hij bidt voor de slag. "Mijn Vader! indien het mogelik is laat deze drinkbeker van mij voorbijgaan." Het beangste kind vlucht het eerst naar zijn Vader, en hier de Almachtige Vader bij Wien alle dingen mogelik zijn. Indien het mogelik is! Deze drinkbeker...de kruisdood. Vader, is ergeen ander middel mogelik om tot het-

zelfde resultaat te komen? Kunt Gij niet verheerlikt worden, de mens verlost en toch hetzelfde doel bereikt worden...zonder de kruisdood?

"Is het niet mogelik, Vader? doch niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt." Hij staat op en gaat naar Zijn discipelen en vindt hen slapende en berispt hen. Hij is nog niet volkomen zeker. Daarom gaat Hij weer terug en bidt weer. Maar Hij is nu verder gevorderd met Zijn worsteling in het gebed met Zijn Vader. Alles is voor Hem klaarder geworden. "Mijn Vader! indien deze drinkbeker van Mij niet kan voorbijgaan tenzij dat Ik kan drinke, Uw wil geschiede!" In Zijn ziel is de zekerheid gekomen dat het niet mogelik is. Een verhoring van Zijn eerste gebed. Nu weet Hij het. En met volkomen overgave en zelfbewustheid aanvaard Hij de kruisdood. Uw wil geschiede! Het was altijd Zijn spijze de wil des Vaders te doen en ook nu zal Hij vrijwillig en gewillig zichzelf offeren. Hij is geen gedwongen offer, maar een vrijwillig offer, dat Zichzelf offert. Volkomen bereid en gewillig was Hij altijd, maar eerst heeft Hij met Zijn Vader de mogelikheid overwogen of Hij hetzelfde niet door een ander middel kan bereiken. Maar nu Hij inziet dat het niet anders kan, zal Hij de slag aanvaarden. Hij heeft hier gehoorzaamheid geleerd. Hebr. 5:7, die in de dagen Zijns vlezes, gebeden en smekingen tot Dengene die Hem uit de dood kon verlossen met sterke roeping en tranen geofferd hebbende en verhoord zijnde uit de vreze, hoewel Hij de Zoon was, nochtans gehoorzaamheid geleerd heeft uit hetgeen Hij heeft geleden en geheiligd zijnde is Hij allen die Hem gehoorzaam zijn een oorzaak van eeuwige zaligheid geworden.

Juist de afkeer van het lijden maakt Hem tot het ware offer. Alleen daarom heeft Zijn offer voor ons betekenis en kracht. Zijn offer met gehoorzaamheid, maar zonder afkeer, vrees en angst zou geen offer van waarde voor ons zijn. Zo zien wij dat er tussen het eerste en laatste gebed door een moeilike en pijnlike strijd een vooruitgang is gekomen in de onderwerping van Jezus, totdat eindelik een volkomen innerlike harmonie met de goddelike wil Zijn worsteling bekroont. Bij het eerste gebed was een voorwaarde, bij het tweede ook, maar hier is het voorbehoud ontkennend: het kan niet, het is onmogelik, Uw wil geschiede! Eerst bidt Hij in het bewustzijn dat bij God alle dingen mogelik zijn. De laatste maal spreekt in zijn gebed het bewustijn dat, wat Hij aanvankelik begeerde, niet mogelik is, en nu aanvaardt Hij dat lijden dat over Hem komen moet met volkomen berusting. En als Judas met zijn bende komt wil Hij niet dat Petrus het zwaard zal trekken om Hem te verdedigen. Neen, haastige Petrus: steek uw zwaard in de scheede. Den drinkbeker, dien de Vader Mij gegeven heeft, zal Ik dien niet drinken? Waarom was Hij eerst bang voor dien dood? Omdat de kruisdood van God vervloekt was, en omdat Hij te strijden had met de schuld van alle (onze) misdaden, ja met de helse machten zelf. Vandaar die siddering en angst omdat het oordeel Gods dat over ons moest komen op Hem zou worden gelegd, omdat onze ongerechtigheden op Hem waren aangelopen en Hij onze smarten, angst en doods vrees moest doormaken en overwinnen. En Hij overwon. Verhoord uit de vreze.

Gethsemane is de worsteling om selfbewust de slag te aanvaarden. Soms is dit moeiliker dan de slag zelf. Uit Gethsemane gegaan zijnde, begint de slag die op Hoofdschedelplaats uitgestreden woddt. En Hij overwon. Heb goeden moed. Ik heb de wereld overwonnen. Gez. 120:2.

BRIEVEN VAN OOM SAREL.

Uitkijk, Maart, 1917.

Waarde Neef Willem!

Uw Oom heeft sinds langen tijd de gewoonte om uit kouranten, die hij krijgt en leest stukken uit te knippen en te bergen, wanneer die zijn aandacht treffen en als hij dan weer eens een brief schrijft aan u, dan geven die stukken hem stof er voor.

Een van die uitknipsels kreeg ik dezer dagen in handen, en daarin wordt gewezen op het feit, dat het kerkgaan bij de mensen van onze tijd zo achteruit gaat De reden er voor wordt niet gezocht, ook niet opgegeven: de schrijven zegt alleen: "het kerkgaan gaat achteruit."

Oom Sarel heeft dat ook al gemerkt. Als hij naar kerk gaat mist hij verbazend veel mensen, die vroeger geregeld daar waren. Jonge mensen, geleerde mensen, rijke mensen, arme mensen ze komen niet meer. Uw Oom is er eens op uitgegaan en naar de reden ervan onderzoek gedaan.

Eerst heeft hij gevraagd aan vele niet kerkgaande jonge mensen waarom ze niet komen. Ze hebben geantwoord: Oom Sarel, we gaan Zaterdag avond kuieren, komen dan laat thuis, slapen Zondag laat, en als we niet kuieren hebben we Zaterdag middag tennis of voetbal en 's avonds bioskoop of debat, en dat alles maakt ons zo moeg dat we Zondag niet lust hebben om uit te gaan dan om weer te kuieren of kuier mensen te ontvangen.

Daarna ging uw Oom naar de rijke mensen, en die zeggen: Wij hebben geen tijd om naar de

kerk te komen, en wat zoeken we daar ook. We vinden daar geen rijke mensen, we moeten op harde banken zitten: de kerken zijn zo armoedig en slecht, de predikanten praten altijd over geld, en hebben voor de rijken geen tijd. Ook hebben we Godsdienst niet nodig, want we hebben geen gebrek aan goed of kost, we leven lekker, en we hebben daarom niet te bidden, zoals de armen.

Vervolgens ging Oom naar de armen, die zeiden: Wij komen niet naar de kerk, want die is alleen daar voor de rijken met mooie kleeren, die vooraan zitten, en als we de gehele week hard ge werkt hebben, zijn we moeg, en we hebben ook niet bedienden om naar de kinders te zien: hoe moeten we ook bij de kerk komen, die te ver is om er naar toe te lopen, en we hebben geen kar en paarden zoals de rijken.

Eindelik zocht ik een van de geleerden op, en hij verklaarde: Ik heb geen tijd voor de kerk: mijn kennis, mijn wetenschap leert mij, dat al wat de kerk zegt niet waar is, en ik zie dat de mens zonder kerk beter is en beter handelt. Daarom blijf ik thuis, en mijn godsdient is in mijn boeken en in de natuur.

Dit is nu niet nieuw, wat Oom verteld wordt. Hij weet dit allemaal en al lang. Maar Oom schrijft u dit, opdat Neef en alle andere lezers van deze brief dit nog eens hooren en overdenken zullen. Oom wil het niet tegenspreken ook, omdat hij dan ook weer wat zou schrijven wat ieder mens wel weet.

Oom schrijft dit, omdat hij in alle oprechtheid meent dat dit niet meer kerkgaan voor velen de oorzaak is van geestelike, zedelike en als gevolg daarvan maatschappelike achteruitgang. Een mens is nu eenmaal van nature een wezen, dat door allerlei invloeden wordt bewerkt, en meest alle zijn er op gericht hem neer te slepen. De wereld is nu eenmaal het koningrijk van de Vorst der duisternis, die zelf tot Kristus kan zeggen: al deze dingen, landen, bergen, zeeën, zal ik u geven als gij mij aanbidt. Dat is geen bluf, dat is diepe, ernstige onweersprekelike waarheid, door eeuwenoude ondervinding bevestigd. En die verdervende en verderfelike invloed kan men zich alleen onttrekken, wanneer een mens, op welke wijze dan ook, in aanraking blijft met God.

Nu zal men wel zeggen, ja, maar een mens kan wel in aanraking met God blijven, zonder kerkgaan, doch dit wordt tegengesproken door de ondervinding. Ik wil niet zeggen, dat niet kerkgaande mensen slechter, onzedeliker, onbruikbaarder zijn, dan kerkgaande, maar zij missen allen de sterke zedelike en geestelike steun van de godsdienst, en daardoor zien we ze ook in tijden van verzoeking en tegenspoed vallen.

Algemeen wordt gezegd, men komt niet meer naar de kerk, omdat men de prediking niet interessant genoeg vindt. Dit is wel mogelik, maar men vergeet, dat in de kerk geen lezingen kunnen gehouden worden over allerlei maatschappelike vraagstukken. Het prediken van Gods liefde en de verzoening door Kristus is de roeping der kerk. Er wordt echter niet alleen gepredikt: er wordt ook gezongen en gebeden, wat ook een stichtelike en opbouwende kracht in het leven is en zijn moet. Het is daarom zeker betreurensward, dat zo velen, de onderlinge samenkomsten verwaarlozen.

Maar wat is er aan te doen? Hoe de mensen meer en beter naar de kerk te krijgen. Minder preken, meer zingen? minder prediken en boodschap der verzoeningen meer interessante preeken leveren? Dat zal niet helpen en mag ook niet, want wij moeten het Evangelie brengen. Uw Oom denkt, dat de ware gelovige kinderen Gods en die zijn er toch nog wel, niet alleen zelf naar kerk moeten gaan, maar ook anderen daartoe moeten aansporen en opwekken. Laten de ouders hunne kinderen voorgaan, de onderwijzers hunne leerlingen er toe aanmoedigen: de mannen in hoogheid ook daarin voorgaan, en het zal wel beter worden.

Men weet te vertellen, dat in de dagen van de regering van wijlen President Kruger in Pretoria velen naar kerk gingen, omdat de oude president dat ook deed, en het gaarne zag. Of het waar is, weet Oom niet, maar dat dit toch een goeden invloed moest uitoefenen en uitgeoefend heeft is zeker. Moge daaronder nu en dan wel eens wat de mensen behagen en naar de oogen zien bijgekomen zijn men kwam toch onder het gehoor en zoals onze oude vaderen zeiden: "er werd een beslag gelegd op velen." Ook verwacht uw Oom geen verbetering in deze dan door een algehele verandering van de mensen, die alleen door de werking van Gods geest kan komen. Al wat de mensen in deze doen is lapwerk: de Heer alleen die de harten der mensen beweegt zal te zijner tijd de mensen wel weer naar de kerk drijven. De nood de ellende zal zo groot worden, dat wij zullen vragen, naar Hem en Zijne Sterkte.

Moge de gemeente meer en vuriger daarom bidden.

Uw Oom,

SAREL.

VOOR DE ZONDAGSCHOOL.

25 Maart 1917. Te lezen: Markus 15:21-41.

De Kruisiging van den Heiland is omgeven door vele gebeurtenissen, die van grote betekenis zijn, maar bij het vertellen aan de kinderen moeten wij probeeren, al die bijomstandigheden te laten helpen om meer nadruk te leggen op de grote gebeurtenis, n.l. het sterven van Jezus Kristus voor onze zonden. Zo in deze les het kruisdragen door Simon van Cyrene, de verdeeling van de kleren en het loten over de mantel, het opschrit boven het kruis, de meegekruisigde moordenaars, het spotten van de schare en ook van de overpriesters, de kruis woorden o.a. tot Maria en de boetvaardige kruiseling, het verlaten zijn van de Heere, de edik, het scheuren van het voorhangsel, de belijdenis van de Hoofdman, de vrouwen, die Hem gediend hadden.

Het middelpunt van al deze dingen is de Kristus, hangende aan het kruis, en zo moeten wij het aan de kinderen laten verstaan, opdat zij ook iets verstaan mogen van de grote betekenis van het lijden van de Heere Jezus, ook voor hen.

Wij weten niet precies waar Golgotha ligt, het was buiten de poort van Jerusalem, maar de plaats, die tans aangewezen wordt ligt binnen de muren, misschien zijn de muren later uitgebreid, of wordt de verkeerde plaats aangewezen. Het kruis was de schandelikste straf, die kon toegepast worden, bestemd voor slaven en oproerlingen, nooit voor een Romeinse burger.

Het is waarschijnlik, dat de twee kruiselingen behoorden tot de bende, waarvan Barabbas de hoofdman was, en die een oproer in de stad gemaakt hadden.

1 April. Te lezen: Matth. 21:1-17.

Deze gebeurtenis was natuurlik enige dagen voor de kruisiging, welke verleden Zondag behandeld is, maar wij gedenken daaraan op de Palm Zondag, vandaar de behandeling op heden, de Zondag voor Pasen.

De onderwijzer moet zich zo goed voorbereiden, o.a. door het nalezen van de vier Evangelien, Matth. 21:1-17, Mark 11:1-18, Luk. 19:29-48, Joh. 12: 12-15, dat hij zich alle biezonderheden duidelik voor den geest heeft en daardoor zo duidelik aan de kinderen kan vertelln, alsof hij er zelf bijgeweest was.

De voornaamste feiten in deze les zijn: het verblijf te Bethanie bij Lazarus, Martha, Maria, het halen van de ezel te Bethfage, de gewilligheid om hem af te geven voor Jezus, het spreiden van takken en kleren op de weg, het gejuich der menigte, het weenen van Jezus over het lot van Jerusalem, en de reiniging van de tempel.

De naam Palm Zondag komt van de palmtakken die de mensen droegen en op de weg spreidden.

De weg van Bethanie naar Jerusalem ging over de Olijfberg, vanwaar men de gehele stad voor zich uitgestrekt zag.

Een gezelschap trekt uit Jerusalem Jezus tegemoet als om hem feestelik af te halen, en ontmoet zijn gezelschap op de Olijfberg, van daar gaan zij zamen de stad binnen tot in het voorhof des Tempels, zingend en juichend, ten spijt van het protest van de overste van de Tempel. Jezus is de Koning der Joden en een dag ten minste zal Hij zich laten eeren en zal als Koning komen tot Zijne stad, de stad waar Davids troon gestaan had, maar Hij wil geen aardse koninkrijk en laat niet toe, dat men Hem Koning maakt.

Maar terwijl de mensen juichen, weent de Koning. Denkt Hij aan wat Hij moet ondergaan? Verwerping, spot, miskenning, veroordeeling, dood? Neen. Hij ziet vooruit, het rechtvaardige bloed dat komt over de Jerusalemmens en hunne kinderen, de verwoesting van de stad, de verstrooïing van Israël, de eeuwen van lijden en onderdrukking, die de Joden moeten lijden. Dit is de zonde van Zijn volk. Jezus kent ook onze zonden en weet daarover.

8 April. Te lezen: Joh. 20:1-18.

De opstanding van de Heere Jezus Kristus is het feit van de grootste betekenis voor de Kristelike Kerk, want daardoor is Jezus krachtiglik bewezen te zijn de Zoon van God (Rom. 1:4) en heeft Hij op zijn ganse verlossingswerk het zegel gedrukt. Was Hij niet opgestaan, dan kon er geen zekerheid voor ons bestaan, dat Hij ons kon verlossen van de zonde en zalig maken.

Het moet dus ons doel zijn, dit aan de kinderen te laten verstaan. Wij wijzen daartoe op de feiten van deze les; de haast der vrouwen om zeer vroeg na de Sabbath naar het graf te gaan, als bewijs, dat zij niet anders verwachtten, dan dat Zijn lichaam nog daar zou rusten, nooit denkende aan de mogelikheid van opstanding; de vlucht van de wachters en de leugen door hen verspreid; de boodschap der vrouwen: zij hebben den Heere weggenomen; het opspringen van Petrus en Johannes, die naar het graf snellen; het inkijken van Johannes en het ingaan van Petrus, de zweet doeken, de engelen, de droefheid van Maria Magdalena, en haar antwoord: "ik weet niet waar zij Hem ge-

legd hebben,'' en ''ik zal Hem wegnemen,'' Jezus antwoord, haar noemende bij haren naam, en haar ''rabbouni,''' ''raak mij niet aan,'' ''ga heen tot Mijne broeders en zeg hun.''

Ook bij deze les is het zeer nodig de vier Evangelien te vergelijken om tot een duidelike voorstelling te komen van wat er gebeurd is, en dan nog is het niet alles geheel verstaanbaar, omdat zij niet allen hetzelfde of alles wat er gebeurd is, verhalen.

Het lichaam, waarmee de Heere Jezus is opgestaan, was een verheerlikt, geestelik lichaam, niet meer vleeselik, sterfelik, verderfelik (1 Cor. 15:53), wel gelijkend op Zijn aardse verschijning maar zo verheerlijkt, dat zij Hem niet allen terstond herkenden. De vrees der discipelen kwam voort uit het gevoel, dat Hij nu zover boven hen stond, dat zij hem niet meer als een gelijke konden beschouwen.

Wij zullen ook eenmaal opstaan door de kracht van Jezus Kristus. Mogen wij dan ook zalig wezen zoals Hij en voor eeuwig bij de Heere.

15 April. Te lezen: Joh. 20:19-31.

Er is geen feit in de wereldgeschiedenis zo zeker bewezen, als de opstanding van Jezus Kristus, en tocr waren er onder de opstelen zelfs, die het niet dadelik konden gelooven; gelooven is iets anders dan weten, te hooren, dat het graf ledig gevonden was, is iets anders dan te gelooven, dat Jezus opgestaan was. Daarom is de Heere Jezus na Zijn opstanding meermalen aan Zijne jongeren verschenen, opdat er bij hen geen onzekerheid zou zijn over Zijn toestand. Dit zien wij o.a. in de geschiedenis van Thomas. De kinderen moeten verstaan, dat verschillende mensen, ook verschillend denken en handelen, als zij iets vernemen. Wij wijzen op de vergadering der discipelen en de onverwachte verschijning van de Meester, Zijn blijkbare tevredenheid om hen bijeen te vinden, de tekenen der wonden, de blijdschap der discipelen, de opdracht van de Heere, de ongeloovigheid van Thomas, of liever zijn behoefte aan zeker bewijs, dat hij zelf niet betwijfelen kon, de tweede verschijning op Zondag avond, des Heeren woord tot Thomas, die niet doet, wat hij gezegd had en niet zijn vinger steekt in de wonde, maar neervalt en uitroept: Mijn Heere en Mijn God, het gelooven zonder te zien.

Dit blazen van de Heere op de discipelen met de woorden: ''Ontvangt den Heiligen Geest,'' is natuurlik iets anders als de uitstorting op de Pinksterdag.

Thomas was vooral zwaarmoedig en zo verslagen door de kruisdood van zijn Meester, dat hij er zich niet zo gemakkelik kon of wilde overheenzetten. Hij wilde wel gelooven, maar eiste degelike gronden voor zijn geloof, en kwam daardoor ook tot de hoogste geloofsbelijdenis, toen hij Jezus erkende als zijn God.

KERKELIKE BERICHTEN.

De Noordelike Ring vergadert D.V. op Vrijdag, 30 Maart, des morgens 10 uur, in de kerk te Pretoria.

H. C. M. FOURIE, Scriba.

De Westelike Ring hoopt samen te komen te Lichtenburg D.V. op Maandag, 26 Maart, in het kerkgebouw.

Zondag, 25 Maart, viert de gemeente het Heilig Avondmaal, wanneer al de predikanten van de Westelike Ring daar verwacht worden.

De B.B. afgevaardigden gelieve vroegtijdig van de dag van aankomst kennis te geven aan Br. Ouderling A. H. Klasinga, Lichtenburg, opdat voor verblijfplaats gezorgd kan worden.

S. VERMOOTEN, Vice-Scriba.

De vergadering van de Oostelike Ring is opgeroepen te Ermelo op Maandag, 9 April a.s., te 10 uur v.m. in de kerk.

De predikanten van de Ring worden te Ermelo verwacht op Zaterdag morgen, om deel te nemen aan het Nachtmaal, dat op 7 en 8 April gevierd zal worden.

L. E. BRANDT, Scriba.

De Kerkeraden worden er aan herinnerd, dat zij moeten zorgen, dat al de boeken der gemeente op de vergadering moeten zijn, alsook een volledige kopie van het lidmaten en doopregister over 1916.

Wij vernemen dat de Wesleyaanse Synode besloten heeft, steun te bieden aan de vestiging van een faculteit van godgeleerdheid aan de Universiteit te Pretoria.

De Kommissie der Algemene Kerkvergadering en het Kuratorium vergaderen op Donderdag, 22 Maart, te Pretoria.

PERSOONLIKE ZAKEN.

Men bericht uit Holland, dat Student S. P. Engelbrecht met goed gevolg zijn kandidaats examen in de Theologie aan de Universiteit te Utrecht afgelegd heeft.

Ds. Jac. van Belkum wordt met zijne echtgenoote op 17 Maart terug verwacht te Heidelberg, en hoopt dan zijn gewone werksaamheden weer op te vatten. Wij hopen, dat zijn reis hem veel goed gedaan heeft en dat hij verkwikt en verfrist tot ons mag terugkeeren.

Ds. J. J. Prinsloo heeft, zover wij vernomen hebben, nog geen beslissing genomen in zake zijn beroeping naar de kombinatie Standerton, Volksrust en Memel.

DANKBETUIGING.

Ondergeteekende betuigt hiermede zijn innigen dank voor de vele en ondubbelzinnige blijken van belangstelling en liefde, hem geschonken bij gelegenheid van zijn veertig-jarig Jubileum zo door hooggeëerde Ambtgenooten, als door hooggeschatte zusters en broeders in verschillende Gemeenten.

Uw dw. dienaar,

M. J. GODDEFROY.

OP REIS.

Jeffrey's Baai,
6 Februarie 1917.

Na een vrij wel onafgebroken werkzaamheid van bijna 18 jaar is het mij mogen gebeuren eens op reis te gaan en voor een tijd mijn gewone arbeid op te geven. Aangezien ik nog maar heel weinig van Zuid Afrika had gezien en met het kerkelik leven in de Kaap Provincie weinig bekend was, heb ik er de voorkeur aan gegeven mijn reis daarheen te richten en zo verliet ik, vergezeld van mijne vrouw, op de 30 Januarie, Johannesburg naar Port Elizabeth. Omdat ik volstrekt niet haastig wilde reizen, nam ik de langere weg over Graaff-Reinett, ook om die oude stad, de eerste in de Oostelike Provincien te zien.

De reis zelf levert niet veel bijzonders op. Het veld in de Vrijstaat verschilt weinig van de Transvaal: men ziet weinig anders dan uitgestrekte grasvelden, met hier en daar een klipkopje zonder boomen. Eerst nabij Grootrivier krijgt men bergen, en van Nauwpoort naar Rosmead spoort men door tamelik hoge koppen tot nabij de zee. Maar welk een onderscheid vooral wanneer men Kliplaat voorbij is. De bergen zijn alle bedekt met welig gewas en al zijn de bossen niet hoog, weldadig doet het de reiziger toch aan overal leven te zien.

In Graaff-Reinett bleef de trein 4 uur stilstaan, van ongeveer 4 tot 8 uur in de namiddag. Van die gelegenheid maakten wij gebruik om een kijkje in de stad te nemen. Aangenaam is het door de aan beide kanten met boomen beplantte straten te wandelen.

Vlak bij het station staat een groot en prachtig kollegegebouw, dat nu werd schoongemaakt gedurende de vakantie. De kerk met zijn slanke hoge toren is een prachtig gebouw, altans van buiten. Het is wel wat jammer, dat de Protestanten niet als de Roomsen ook hun kerkgebouwen altijd open hebben: een ogenblik gedurende het drukke dagelikse leven in een kerkgebouw doorgebracht zou meer wijding aan de mens geven. Voor de ingang der kerk staan twee bruin marmeren gedenknaalden, opgericht ter gedachtenis van Di. A. Murray en C. Murray, die in deze gemeente gediend hebben en wier aandenken nu nog voortleeft bij vele leden, waarvan ik een sterk bewijs kreeg in een gesprek met iemand, dat evenwel voor publikatie niet geschikt is. Wel kreeg ik de indruk dat ook hier de treurige verdeeldheid op politiek gebied haar invloed in de kerk laat gevoelen.

Donderdag morgen vroeg kwamen wij in Port Elizabeth aan en bleven daar één dag over, om de volgende morgen verder te reizen naar Jeffrey's Baai, waar wij enige dagen aan het strand zouden doorbrengen bij eene jonge vriendin die vroeger in Transvaal was geweest. Heerlik was het weer eens de zee te zien: staande aan het strand, dacht ik bij de voortdurende en onophoudelike beweging van de golven en de branding aan het woord van Jesaja: "De goddelozen zijn als eene voortgedrevene zee: want die kan niet rusten en hare wateren werpen slijk en modder op. De goddelozen, zegt mijn God hebben geenen vrede" (Hoofdst. 57: 21).

Door de vriendelike zrog onzer lieve gastvrouw, was on- een heerlike verrassing bereid. Zij had aan een harer schoonzusters gevraagd om van Jeffrey's Baai te laten afhalen op Zaterdag middag om de Zondag door te brengen in Humansdorp. Wij troffen het daar in zeker opzicht zeer goed, omdat in die gemeente juist Nachtmaal gevierd werd en ofschoon, zoals men mij zeide de opkomst klein was, de kerk was toch vrij goed bezet. Het gebouw is vierkant bijna, met eene galerij, links van de predikstoel voor de gehele breedte: tegenover de kansel een pijporgel, dat door een jonge dame bespeeld werd, die wel de kracht, maar niet de liefelikheid er van te horen gaf. Over het geheel vind ik, dat de orgelisten in Zuid Afrika zeer

goed het fortissime verstaan, maar van 't pianissime krijgen we weinig te horen. Gezang 96 toch b.v. wordt meestal zeer krachtig gespeeld van het begin tot het einde, terwijl regel 5, 6 en 7 als een bede zeer zacht behoren gespeeld te worden. Die predikanten moeten m.i. de orgelisten er op wijzen en er op aandringen, dat zij spelen meer overeenkomstig de woorden. Met de grote en krachtige orgels kan men dat zeer goed gedaan krijgen. Gelukkig werd hier niet na het afkondigen van het Gezang of Psalm vers, de eerste regel van het lied gespeeld, waarna dan de leeraar het vers voorleest. Dat is een treurige gewoonte.

Daar was bij de dienst nog al een en ander, dat mij trof en navolging verdient in de Transvaal.

Gedurende de gehele dienst heerste er in de kerk een plechtige stilte: allen zaten eerbiedig en aandachtig in hunne banken. Geen kindergeschreeuw werd gehoord: geen oneerbiedig heen en weer, uit en in lopen van kinders en mensen stoorde de aandacht: geen hoesten, keel schrapen, voetengeraas verstoorde de stilte. Men kreeg de indruk: de gemeente voelt dat zij is als in Gods tegenwoordigheid.

De predikant was altans in de hoofddienst gekleed in een toga: de Kerkeraadsleden allen in een goed passende manel en wit strikje: ook de dames waren meest allen eenvoudig doch netjes gekleed: ik heb niets gezien van dat wereld aantrekken dat de Transvaalse kerkdiensten zo kenmerkt.

De meeste leden van de Kerkeraad waren voorzien van volledige kerkboeken, bij ons handbijbels genoemd, en zochten op wat uit Oud en Nieuw Testament werd gelezen evenals zij ook bij het Avondmaals-formulier het lezen er van in hun boek volgden. Dit formulier werd in zijn geheel gelezen: er werden niet zoals in Transvaal gehele stukken uit overgeslagen. Ook de meeste gemeenteleden hadden hunne Bijbeltjes bij zich en volgden daarin het gelezene. Waarom dit bij ons niet kan versta ik niet!

Bij het bidden stonden de mannen op, zoals ook bij ons: bij het lezen van de geloofsbelijdenis stond geheel de gemeente. Wat mij trof was dat ook bij het zingen geheel de vergadering opstond. Vreemd was mij dit niet. Het is ook in Duitschland gebruikelik, en bij ons in de Engelse kerken eveneens: in Holland en in de Hollandse kerken in Zuid Afrika heb ik het nog niet gezien. De leeraar meende, dat dit alleen in Humansdorp voorkwam en nog een overblijfsel was van de Skotse invloed van de eerste leeraar der gemeente gedurende 20 jaar en van zijn opvolger, gedurende 15 jaar. Ik acht het evenwel niet afkeurenswaardig, ook al omdat er eerbied uitspreekt tegenover den Koning der Kerk.

De bediening van het Nachtmaal was, zoals ook in der Nederduitsch Gereformeerde Kerk in Transvaal, ééne doorlopende handeling: er zaten weinige, meest Kerkeraadsleden rond de tafel: brood en wijn werden de gehele kerk door toegereikt door de diakenen. Er is daarvoor wel wat te zeggen: het is stichtelik, omdat het heen en weer lopen vermeden wordt: het verkort de dienst aanmerkelik, en is dus voor de leeraar en de gemeente niet zo vermoeiend: het doet evenwel m.i. te kort aan de gedachte van gemeenschap vieren met Kristus.

Ik schrijf dit in Jeffrey's Baai: voor mij de branding der woelige zee, boven mij dikke wolken, alsof ze water willen gieten: een enkele zeemeeuw vliegt laag over het water, maar onder is het stil en rustig, want deze baai met zijn prachtig strand trekt niet veel mensen. Er is geen theater: geen muziek, geen bioskope.

V. BELKUM.

ONZE PREDIKANTEN.

Het getal van onze predikanten is verminderd tot op twaalf, en als Dr. Greijvenstein zijn ambt te Pretoria neerlegt, om zich tot de opleiding der studenten te bepalen blijven er slechts elf over om de drie en dertig gemeenten onzer kerk te bedienen. Gemiddeld betekent dit dus drie gemeenten voor elke leeraar, maar in de werkelikheid is het heel anders. Enkele oude predikanten kunnen geen konsulents werk doen, enkele andere zijn zo bemind, dat op de Ringsvergadering gevraagd wordt door bijna al de vakante gemeenten om dien leeraar als konsulent te mogen hebben.

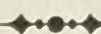
Dan zijn er weer gemeenten, die een of anderen leeraar niet wensen om persoonlike of om politieke redenen; zodat het feitelik hierop neer komt, dat een klein getal predikanten behalve hun eigen gemeenten nog bijna al de vakante gemeenten moeten bedienen. Dit nu geeft aanleiding tot grote ontevredenheid, zozeer dat een gemeente vraagt of de Kerkeraad niet kan weigeren zijn leeraar af te staan als konsulent, de eigen gemeenten klagen, dat het herderlik werk niet behoorlik gedaan wordt, de konsulents gemeente eist meer dan de konsulent doen kan, de predikant overwerkt zich, doet zijn werk slecht en al klagende, en wordt eindelik ziek.

Hoe daarin verandering te brengen?

Wij zitten allen uit te kijken, naar hulp, meer arbeiders in de wijngaard des Heeden; wij hopen op de overkomst van Ds. Barger en Student Engelbrecht uit Holland; maar verder? Het zal nog jaren duren, voordat de studenten, die tans in Pretoria opgeleid worden gereed zullen zijn. Sommigen zijn terecht huiverig om predikanten uit Holland of uit andere kerken in Zuid Afrika te beroepen en de Algemene Kommissie heeft vast besloten geen kerkelike goedkeuring te geven aan enige beroeping volgens art. 57 van de Kerkwet, tenzij v o o r a f de naam van de predikant, dien de Kerkeraad wil beroepen aan de Algemene Kommissie is voorgelegd, want anders worden de kerkelike goedkeuring en het colloquium doctum een bloote vorm, of de predikant wordt blootgesteld aan het vernederende en onaangename geval, dat hij zijn eigen kerk verlaten heeft door een beroep naar onze kerk aan te nemen en door onze Algemene Kommissie wordt afgekeurd, en zo zonder kerk of gemeente blijft zitten. De Kerkeraad kan altijd twee of drie namen tegelik aan de Algemene Kommissie ter goedkeuring voorleggen.

Wij moeten dus verwachten, dat wij ons enige jaren zullen moeten behelpen met een onvoldoende aantal predikanten en in die tijd moeten ook de gemeenten en Kerkeraden inzien, dat er grenzen zijn ook aan de krachten van de meest gewillige predikanten, die ten slotte ook maar mensen zijn van vlees en bloed, die wel eens vermoeid en afgemat zijn. De gemeenten moeten terwille van elkaar toegeven en waar het niet anders mogelik is, tevreden zijn met iets minder dan zij verlangen, om zo door deze overgangstijd heen te komen.

Een zeer hoopvol en verblijdend teken is, dat wij voortdurend meer aanvragen ontvangen van jonge mannen, die zich willen voorbereiden voor het ambt van Evangelie dienaar, en daarom moet de kerk nu met alle macht arbeiden aan de opleiding van onze studenten, om het salaris van de professor bijeen te brengen en een groot fonds tot ondersteuning van de studenten op te richten, zodat er ook voor de armsten een kans zal zijn om predikant te worden.

Heb den moed, uw meening te zeggen, waar het noodig is!

Heb den moed, niet boven uw middelen te gaan,als ge uw vrienden uitnoodigt!

Maranatha Kalender.

VOOR DE KINDEREN.

"Dient den Heere met blijdschap."

Hoeveel kinderen leren reeds vroeg psalmen zingen! Zo zullen zeker velen van jullie de woorden hierboven wel eens gehoord hebben. Nu, kinderen, de psalmen zijn immers lofliederen. En 't gaat vanzelf, als je den Heere werkelik wilt dienen, moet dat met blijdschap gebeuren, dan zingt je vanzelf Gods lof, want Gods goedheid en trouw zie je dan overal.

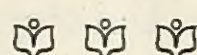
Dit doet me denken aan de geschiedenis van Timotheus. Wat zat hij niet graag, als kleine jongen reeds te luisteren naar moeder en grootmoeder als zij de Bijbel onderzochten. Maar dit was slechts het O.T., want beide vrouwen waren van Israëlitiese afkomst, terwijl de vader van Timotheus nog een heiden was. Maar, o, al die voorspellingen van de Messias, wat deden die den kleine Timotheus verlangen, dat hij nog eens die Messias zien mocht. Hij wist immers niet, dat Jezus reeds op aarde geweest was, en Zijn discipelen in die tijd Zijn leer onder de heidenen en Israëlieten verkondigden. Lijstre lag ook zo afgelegen! Toch, ook daarheen trok Paulus, om Jezus evangelie te verkondigen. Natuurlik, toen Timotheus hoorde van de komst van 2 mannen, die een nieuwe leer kwamen verkondigen, begrijpen jullie dat hij niet weg bleef. En wat was het een grote blijdschap voor hem, toen hij daar Paulus en Barnabas hoorde vertellen, hoe al die voorspellingen uit het O.T. vervuld waren: dat Jezus dus geleefd had en gestorven was, maar ook weer opgestaan en ten hemel gevaren, waar Hij nu bij God een voorspraak was voor de mensen. Ach, hoe weinigen geloofden deze woorden! Maar die weinigen sloten nu zich veel nauwer aan elkaar en zo ontstond te Lijstre een klein Kristen gemeente; waarvan jullie wel begrijpt, dat de moeder en grootmoeder, maar vooral ook de jonge Timotheus ijverige leden werden. Vooral Timotheus. Voor hem was er geen groter blijdschap dan Jezus leer door onderzoek zo goed mogelik te leeren kennen, om door zijn leven te bewijzen, dat deze leer de ware was, ja, de enige om een mens gelukkig te maken. Alom werd hij dan ook bekend en toen jaren later Paulus deze kleine gemeente te Lijstre weer eens bezocht, werd Timotheus' grootste wens vervuld, doordat Paulus hem opzocht en hem nog veel uitlegde van hetgeen hij niet goed begreep. Ja, Paulus zag dat Timotheus veel voor de zaak van Kristus kon worden, en stelde hem nu voor mede te reizen om hem op te leiden tot een leeraar der Kristenen. Wat een blijdschap voor Timo-

theus! Zo had hij zich nooit voorgesteld, dat hij den Heere nog eens zou mogen dienen. Later werd hij dan ook een uitstekend leeraar, die duizenden met Jezus en Zijn evangelie bekend maakte en daardoor velen ten zegen was.

Nu dan, kinderen, doet als deze kleine Timotheus. Onderzoekt de Bijbel en de Heer Jezus zal jullie helpen om een goed kristen en dus een gelukkig mens te worden. En waar je zo het evangelie leert verstaan, zal dit de begeerte om den Heiland te dienen steeds sterker doen worden, zal je ook met blijmoedigheid alle moeilikheden dragen, want God helpt. En het stemt altijd blijde als je weet bij alles op Gods hulp te kunnen vertrouwen. Als kinderen kunnen jullie dat al ondervinden. Zoekt den Heer dus reeds als kind, dient Hem op kinderlike wijze, maar steeds met blijdschap.

KERKVIERING, KRUGERSDORP.

Het Heilig Avondmaal zal gevierd worden op 8 April. De katechisatie begint Maandag, 2de April. Kerkeraadsvergadering Vrijdag avond, 6 April, 7 uur. Zaterdag bazaar. Voorbereiding 3 uur n.m. Gemeentevergadering Zaterdag avond.

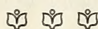

NACHTMAAL TE MEMEL.

Wij hebben de 4 Februarie Nachtmaal te Memel. Onze Konsulent, Ds. J. J. Prinsloo, heeft al de diensten geleid. De nieuw gekozen diaken, Broeder W. R. Brooks, werd bevestigd. Zaterdag na de voorbereidingsdienst was er een gemeentevergadering. Verslag werd gelezen van het geld, waaruit blijkt dat een aanzienlike som geld nog in de kas is. Er werd besloten om nog 7 lampen bij te kopen.

Zondag werden de namen van 8 ledenafgekondigd, die zich aangesloten hebben, en twee kinderen gedoopt. De opkomst was bevredigend. Wij hopen onze a.s. Nachtmaal de 29 April te hebben D.V.

P. L.M.

NACHTMAALVIERING TE DULLSTROOM OP 27 en 28 JANUARIE.

Een biezonder gezegend Nachtmaal mocht de gemeente van Lijdenburg genieten onder leiding van hunne Konsulent Dr. J. H. Greyvenstein.

Wij mochten ons verheugen in een flinke opkomst, en zeker hebben vele een blijvende zegen ontvangen, door de prediking des Evangelie dienaars.

De woorden gesproken over de liefde Gods naar aanleiding van Jes. 49: "Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten," zal menige onze een diepe indruk gegeven hebben van die liefde.

Wij werden niet minder geboeid door de treffende rede over de woorden van Petrus: "Ik ken dien mensch niet."

Wij werden overtuigd, dat wij gedurig die woorden in toepassing brachten maar konden ook met diezelfde Apostel uitroepen, "Meester, het is goed dat wij hier zijn." Wat schijnt een preek dan kort ,en hoe overvalt het Amen.

De nieuw gekozen broeders van den Kerkeraad werden met een ernstig woord in hun ambt bevestigd.

De broeders H. Ahlers en Wm. Oosthuijzen als ouderlingen en T. Klopper en J. H. S. Janson als diakenen.

De gehouden verkoping van vrijwillige bijdrage, zomede de ontvangsten der verversingen, door de zusters, rondgediend, heeft ongeveer £160 opgebracht, en in de gemeente vergadering werd voor de ontbrekende £140 tot dekking der gehele schuld getekend.

O, het was zo bemoedigend te zien hoe bijna ieder lid zich gedrongen gevoelde het tekort te helpen dekken.

Hoe gaarne hadden wij onze oude Leeraar bij die gelegenheid in ons midden gehad, en die oude moeder der gemeente, mevr. P. Vermaak, wij weten het, het zou hun zo innig goed gedaan hebben, te hebben mogen bijwonen, dat de gemeente toonde, dat het hun ernst was nu voor goed zonder schuld te willen zijn. Moge de gemeente ook eenmaal zo schuldeloos, voor God bevonden worden, door het zoenoffer op Golgotha, dat geve Hij, die onze Kerkviering onverdiend zo rijkelik zegende.

H.

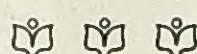

NACHTMAAL TE STANDERTON.

Op Zaterdag, 20, en Zondag, 21 Januarie, vierde deze gemeente haar Nachtmaal. Er was in Julie en Oktober slechts een zeer kleine opkomst geweest: nu was het veel beter: de Kerk was Zondag vol, niettegenstanade er nu ook wel hindernis was door de droogte. De diensten werden allen alleen door de Konsulent waargenomen: jammer dat we niet rijk genoeg zijn in leeraars, die elkander helpen kunnen, zoals in de zusterkerken. Er was een goede geest, en ook de bijdragen der gemeente leden waren goed.

Op de gemeente vergadering is besloten, zo mogelik dit jaar de gemeente-schuld te betalen, door het afgeven van tienden. Geschiedt dit eerlijk en als onder Gods Oog, dan kan de schuld betaald zijn aan het einde van dit jaar.

Na machtiging van de gemeente gekregen te hebben is in kombinatie met Volksrust en Memel, als staande leeraar beroepen Ds. J. J. Prinsloo van Bethal. De gemeente hoopt vurig, dat Ds. Prinsloo zal aannemen: de Heer der gemeente geve hem licht en wijsheid.

KERKVIERING TE VEREENIGING.

Ons Nachtmaal was uitgesteld wegens verschillende omstandigheden tot de laatste Zondag in Januarie, en toen wij op het Kerkplein kwamen was er wel grote dankbaarheid voor de heerlike regens, maar ook benauwdheid vanwege het water, dat overal stond, zodat er geen droog plekje was om uit te spannen.

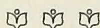
Vrijdagavond was er Kerkeraadsvergadering, en Zaterdag morgen een klein bazaartje. Er was geen aanneming.

Ds. Brandt, onze Konsulent, leidde al de diensten.

In de gemeente vergadering werd besloten de banken voor de Kerk te laten maken, en een kommissie benoemd om daarbij toezicht te houden. Wij hopen dus met ons volgende Nachtmaal de Kerk geheel voltooid te hebben. Verschillende gemeente leden gaven stoelen.

Ons volgende Nachtmaal is bepaald op de laatste Zondag in April.

Br. D. J. C. van Wijk werd benoemd als superintendent van de Zondagscholen.

KERKVIERING TE KRUGERSDORP OP 13 EN 14 JANUARIE 1917.

De oorzaak, waarom onze Nachtmaal deze keer zo laat in de maand plaatsvond was te wijten aan de viering van het Paardekraal-Dingaansfeest op 16 Desember 1916.

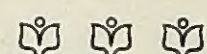
De opkomst der buiten gemeente liet veel te wensen over. Er waren tussen vijftien en twintig wagens op het Kerkplein. De opkomst der leden, die in het dorp wonen, was echter heel wat beter, want omtrent drie-vierde van de Kerk was Zondag tamelik goed bezet.

Wij hadden deze keer het voorrecht om de Voorzitter van onze Algemene Kerkvergadering, Ds. Brandt, en de Scriba, Ds. van Belkum, in ons midden te hebben.

De Voorbereidingsdienst op Zaterdag middag werd geleid door Ds. van Belkum. De diensten op Zaterdag avond, Zondag morgen, en Zondag middag werden geleid door Ds. Brandt. Deze diensten droegen allen een ernstig karakter, en wij hopen dat de eeuwigheid er de vruchten van zal openbaren. De Zondag avond dienst werd geleid door de plaatselike leeraar, Ds. Strijdom. Het Koninkrijk Gods komt niet met uiterlik gelaat, maar gelijk het zuurdeeg het deeg doordringt en doorzuurt, zo doordringt het zaad des levens het hart, het geestelik bestaan van de mens. 't Is de bede van ons hart dat het zaad des levens in onze gemeente gezaaid dat leven moge doordringen en doorzuren.

J.S.

Krugersdorp, 28 Januarie 1917.

NACHTMAAL, DELAREY.

Boschbult,
P.K. Rostrataville,
9 Januarie 1917.

Op 6 en 7 Januarie 1917 was weer onze Nachtmaalsviering te Delarey. Onze Konsulent, Ds. S. Vermooten, nam de diensten waar. De opkomst was bevredigend. Het weer was aangenaam. Ook werden we Vrijdag nacht gezegend met een aangename regen.

De leeraar sprak Zaterdag met de voorbereiding tot de gemeente met deze ernstige woorden: Doe uwe vreemde goden weg.

Zondag morgen was de tekst: Gedenk aan de vrouw van Lot.

Er werden drie tafels bediend met het Nachtmaal en negen kinderen gedoopt.

Broeder J. F. du Toit werd weer gekozen als ouderling in de plaats van Broeder G. J. van der Merwe, die uit onze gemeente vertrokken is. De gemeente heeft ook besloten om zo spoedig mogelik over te gaan tot het bouwen van een kerk; daartoe is er ook een bouw-kommissie gekozen bestaande uit 5 leden.

Het is ons ook een blijdschap om te melden, dat onze leeraar alhier zo gastvrij ontvangen werd door Ds. du Toit, leeraar alhier van de zuster Kerk.

Hoogst tevreden gingen allen terug naar hunne woonplaatsen.

Ons eerstkomende Nachtmaal zal gehouden worden op 17 en 18 Maart a.s.

C. L. ENGELBRECHT,
Ouderling.

Aan Ds. M. J. Goddefroy.

Bij die Mijlpaal (11 Februarie 1917.)

"Leg neer nou die roer en berre die kruit!"
Gebied U uw krag, beveel U die tijd;
Die sege is daar, gewonne die strijd;
'n Kroontje van goud, dit is wis uw buit
En sal U ontvang uit 's Vaders hand uit.

Als skape verstrooi, deur wolwe gejaag,
Bespot en verag, gesmaad en onteer,
Het U ons gekrij. En nou is ons weer
Vergaan en versterk en kan ons vandaag
Weer roem op ons mag en groot dinge waag.

Ons dank dit vooral uw ijwer en krag:
Door U steeds gelei, naar liefde en plig,
Versigtig en kloek, die oog steeds verig
Op Kristus ons Heer, bij dag en bij nag
Nam ons gedurig en snel toe in krag.

U dank ons, naas God, die bloei van ons kerk,
Verag als ons was sprong U ons toen bij,
En het U geveg, gewerk en gestrij,
En nie geverflou, volijwerig en sterk,
Tot bloei van ons liewe en aloude kerk.

En nou is ons sterk en gaat ons so vrij
Die toekoms weer in, en hou net die weg
Door U ons geleer, beproef ook als reg.
Uw naam sal hier leef, uw liefde sal blij
Solang als ons hier die waarheid sal krij.

Leg neer maar die roer en berre die kruit!
Die sege is daar, gewonne die strijd;
Vir ons breek nou aan 'n hoopvoller tijd.
Tree in maar die rus, ontvang nou die buit,
Die kroontjie van goud, uit 's Vaders hand uit.

J. WILLEMSE.

Tonteldoos, 11 Febr. 1917.

KERKVIERING, NIJLSTROOM.

Op 20 en 21 Januarie 1917 was er Nachtmaal met bazaar te Nijlstroom. Er was geen aanneming, maar onze leeraar, die in deze maand reeds een Nachtmaal had in de gemeente Zoutpansberg, afdeeling Lageveld, en de volgende week te Potgietersrust Nachtmaal zou bedienen, was vroegtijdig Vrijdag middag reeds in de tenten. Reeds Vrijdag stonden vele tenten opgeslagen op het ruime grote Kerkplein. Het bleek, dat er nog een mannen-kommissie moest benoemd worden voor de bazaar, met volgend Nachtmaal op 5 en 6 Mei. Dit is ook gedaan op de gemeentevergadering, en besloten is om op Vrijdag, 4 Mei, te 2 of 3 uur reeds te beginnen met de bazaar; en de veevendutie op Zaterdag, 10 uur te bepalen. Deze keer was niet alles voor de bazaar meegebracht. Er was ook veel kans geweest, dat de beesten niet in het dorp mochten komen zonder dippen.

Wij hadden Vrijdag avond en Zaterdag morgen Kerkeraad, en hopen altijd zo vroeg klaar te krijgen.

Zaterdag middag werden wij voorbereid op het heilige verlossingsfeest door Jezus reine leer in de bergrede "Aanmerkt de leliën des velds, hoe zij wassen."

Onbekommerd, maar niet zorgeloos en onverschillig, heeft de gemeente van Kristus als het gras des velds in het oog van de wereld een stadige ontwikkeling te ondergaan en bij die ontwikkeling zal de eere Gods en het heil der mensen jaloersheid verwekken.

Op de gemeentevergadering word voor de volgende bazaar een vendutiemeester gekozen met name Jan Viljoen, aan wiens zorg vooral te danken is de opbrengst van deze kleine bazaar tot een kontante waarde van £60. Dit is de eerste steen voor de nieuwe kerk van £1,400, als alles voor de bouw aangereden ook moet betaald worden.

We kwamen Almanakken en Zondagschoolboekjes te kort, doordat 40 Almanakken na bezorging weer zijn teruggestuurd. Dit zal niet dan na een Kerkeraadbesluit weer gedaan worden.

De belasting voor het Algemeen Fonds zal afbetaald worden, indien mogelik, om geen nieuwe schulden te maken. En wij hopen dat alle gemeenten dit doen, omdat dit nu gemakkeliker is dan als de schuld is opgelopen.

De prediking op Zondag over Luk. 2:21, Mark 10:36 en Hand. 16:9 zal zeker niet licht vergeten worden, als Jezus naam in 1917 maar steeds beleden word.

ZEERUST.

De gemeente Marico vierde haar eerste Nachtmaal in 1917 op 13 en 14 Januarie.

Een gezegende Kerkviering voor deze gemeente. Biezonder groot was de opkomst niet, maar toch bevredigend. Het Kerkgebouw was met al de dienste ruim vol. De Voorbereidingsdienst op Zaterdag, 3 uur n.m., werd naar aanleiding van 1 Korinthe 11 v. 28 gehouden. Maar de mens beproeve zichzelve en ete alzo van het brood en drinken van de drinkbeker.

Des avonds om 8 uur gemeentevergadering. Hierin toont de gemente in de laatste tijd meer belang te stellen, daar de gehele gemeente deel nam aan de vergadering.

Zondag morgen, 10 uur, Avondmaal. De leeraar nam tot tekst de woorden van Jesaja 1 v. 18: Komt dan en laat ons samen richten, zegt de Heere: al waren uwe zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw: al waren zij rood als karmozijn zij zullen worden als witte wol. Nabetrachting n.m. 3 uur, Rom. 14 v. 8, laatste gedeelte: Hetzij dan dat wij leven, hetzij dat wij sterven. Wij zijn des Heeren.

De doop werd bediend aan 25 kinderen.

's Avonds, 7.30, dankzegging. Uit de woorden van Lukas 14 v. 24: Want ik zeg ulieden, dat niemand van die mannen, die genood waren mijn avondmaal smaken zal.

Ons eerstkomende Nachtmaal is bepaald op de tweede Zondag in April.

JOH. v. S.

OVER BOEKEN.

Bij de heer D. A. Daamen, den Haag, is verschenen Motto Album voor Verjaardagen, bijeenverzameld door J. E. van der Waals.

Dit boekje geeft voor elke dag van het jaar een kort woord van de meest verschillende schrijvers—Hollanders, Belgen, Fransen, Noren, Duitsers, Engelsen, Arabieren, Paulus, van de psalmen. Er zijn zeer uitnemende gedachten bijeengebracht: wie elke morgen dit boekje neemt en de spreuk voor den dag naleest en overdenkt, zal zeker geen slechter mens worden.

Het ziet er netjes uit: is voor hoge en lage prijzen te krijgen, en een zeer geschikt verjaardags-present voor arm en rijk.

Fac et Spera is de titel van het jaarboekje van Die Potchefstroom Gymnasium Korps, uitgegeven door "Het Westen Drukkerij," Potchefstroom. Redakteuren: J. Scholtemeier en anderen.